

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Szkoła ukraińska w romantyzmie polskim: charakterystyka zjawiska

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

KATEDRA
STUDIÓW INTERKULTUROWYCH
EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

Aliona Marszałkowska, Danił Własow

Narodowy Uniwersytet im. W. N. Karazina w Charkowie

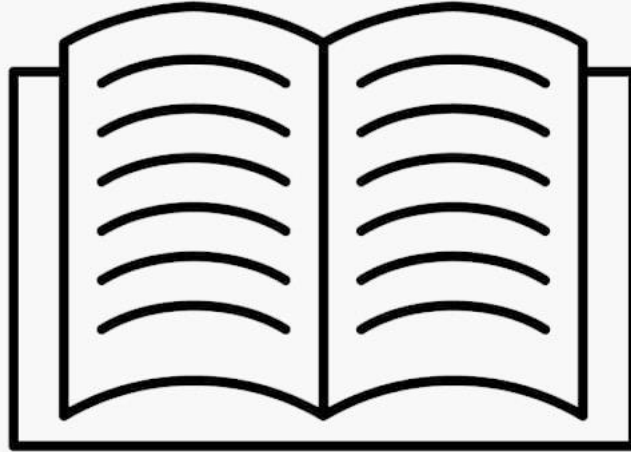
Sandra Ciećwierz, Olga Kwiatkowska

Uniwersytet Warszawski

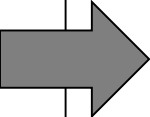
Plan prezentacji:

- Cel i zadania prezentacji
- Szkoła ukraińska romantyzmu polskiego
- Ukraińskie pejzaże jako muza romantyzmu
- Przedstawiciele szkoły romantyzmu ukraińskiego
- Iwan Franko - jeden z badaczy szkoły ukraińskiej romantyzmu polskiego
- Roman Kyrchiw: „W języku ukraińskiego narodu”
- Tomasz Padura. Wkład literacki
- Seweryn Goszczyński jako przedstawiciel „szkoły ukraińskiej”
- Wnioski
- Źródła

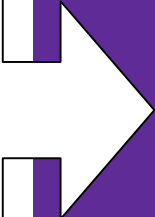
Cel i zadanie badania:

- ❑ **Romantyzm** (z fr. romantisme, od roman – powieść, opowieść) – szeroki nurt w kulturze, który dał nazwę epoce w historii sztuki i historii literatury trwającej od lat 90. XVIII wieku do lat 40. XIX wieku. Romantyzm rozwinął się początkowo w Europie i wyrażał się w różnych obszarach kultury, m.in. w poezji, malarstwie i muzyce (wikipedia).

Szkoła ukraińska romantyzmu polskiego: co, jak i kiedy?

-
- podejmowanie tematów ukraińskich oraz związanych z **folklorem**;
 - główne postaci:
A. Malczewski, S. Goszczyński, A. Groza i inni;
 - koncepcja szkoły ukraińskiej powstała w **1837** roku (**Aleksander Tyszyński, „Amerykanka w Polsce”**);
-

Ukraińskie pejzaże jako muza romantyzmu:

Antoni Malczewski

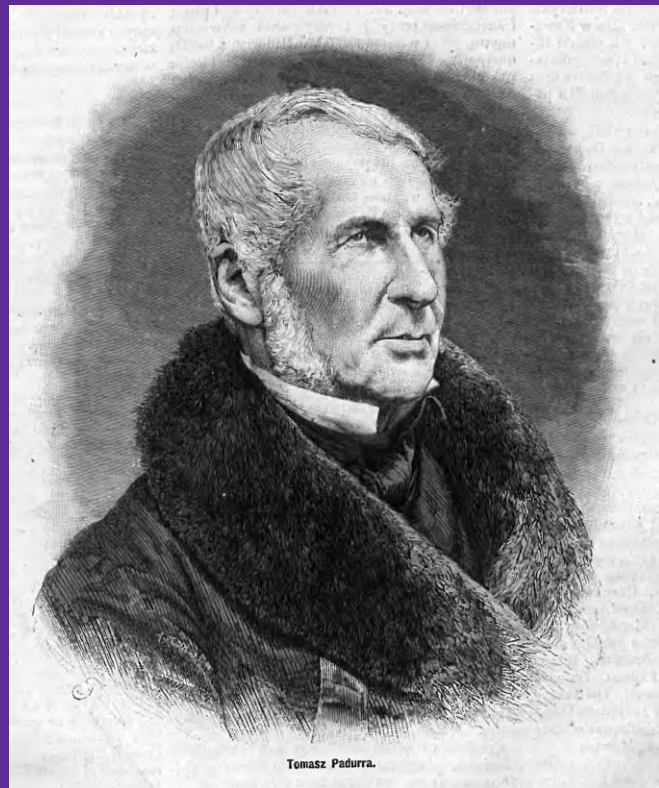
Maurycy Gosławski

Józef Bohdan Zaleski

Tomasz Padura

- ur. 21 grudnia 1801 w Ilińcach w guberni kijowskiej
- zm. 20 września 1871 w Koziatynie w powiecie berdyczowskim guberni kijowskiej)
- polsko-ukraiński poeta, kompozytor i pieśniarz.

Tomasz Padura

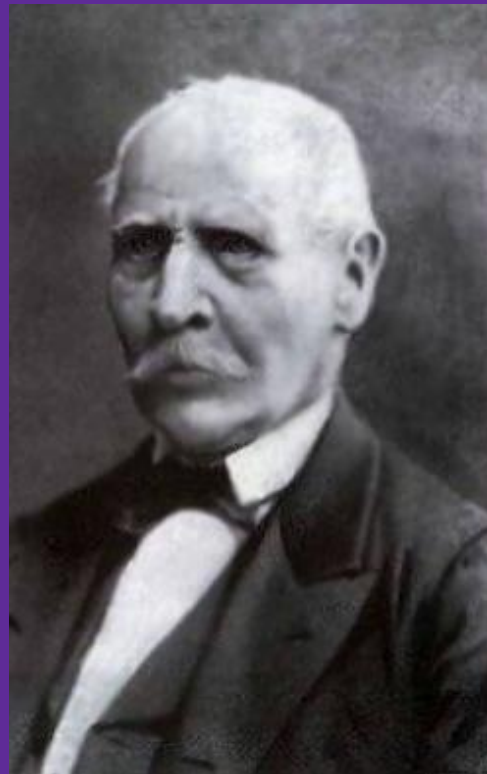
Wkład literacki:

- przypisuje się mu autorstwo pieśni „Hej, sokoły”;
- stworzył ok. 200 pieśni (zarówno w języku polskim, jak i ukraińskim);
- „Kozak” z 1830 roku, „Pienia Tomasza Padury” z 1842 roku, „Ukrainki Tymka Padury” z 1844, „Pyśma Tymka Padurry. Wydanie posmertne z awtohrafiiw”.

Seweryn Goszczyński źródłem twórczym pieśni Padury nazywał „serce narodu”.

Seweryn Goszczyński

- ur. 4 listopada 1801 w Ilińcach;
- zm. 25 lutego 1876 we Lwowie;
- polski działacz społeczny, rewolucjonista, pisarz i poeta polskiego romantyzmu;
- współcześnie znany zwłaszcza dzięki powieści poetyckiej „Zamek Kaniowski” oraz powieści gotyckiej „Król zamczyska”;
- zaliczany do „szkoły ukraińskiej” polskiego romantyzmu.

Seweryn Goszczyński

«Maria»

Antoni Malczewski

**Iwan Franko - jeden
z badaczy ukraińskiej
szkoły romantyzmu
polskiego**

*(książka “Wzajemny stosunek
literatury polskiej i ruskiej”)*

**Książka pt. „Українською музою натхненні.
Польські поети, які писали українською мовою”
(„Ukraińską muzą natchnieni. Poeci polscy,
którzy pisali po ukraińsku”) do dziś pozostaje
jedynym ukraińskim wydaniem prac działaczy
szkoły ukraińskiej.**

Książka zawiera utwory T. Padury, J. Komarnickiego,
A. Szaszkiewicza, B. J. Zaleskiego i wielu innych.

Związek między literaturą ukraińską i polską według Romana Kyrczywa (artykuł „Мовою українського народу” („W języku ukraińskiego narodu”):

- genetyczny związek między kulturą polską i ukraińską;
- wzajemna integracja między narodami;
- piękno żywiołu ludowo-poetyckiego, majestat ukraińskiej natury były inspiracją twórczości.

Upadek, krytyka i przynależność narodowa

- Zmiany, związane z powstaniem listopadowym (1831 rok);
- Wzrost popularności tematów narodowych;
- Po powstaniu styczniowym 1863 r. temat ukraiński praktycznie znika, pozostaje nieobecny w okresie pozytywizmu;
- Ponownie pojawił się w latach 80. XIX w. (w „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza);

Szkoła ukraińska - ukraińska czy polska?

Ukraina:

system wartości, tematyka,
realia historyczne i
topograficzne oraz sięganie
po ludowe formy literackie

Polska:

Język (polski) i
szlachecka
świadomość

Źródła:

- Franko I. *Wzajemny stosunek literatury polskiej i ruskiej*, (<https://zbruc.eu/node/53452>).
- Гальчак Б., Харчишин О. *Звідки прилетіли «соколи»? Рефлексії над генезою популярної пісні*, (<https://uamoderna.com/md/halczak-kharchyshyn-hei-sokoly>).
- Jedynak S., „*Szkoła ukraińska*” w *polskim romantyzmie*, [w:] „*Szkoła ukraińska*” w *polskim romantyzmie*, Ternopil 2002, s. 13-22.
- Matkowski J. *Szkoła ukraińska w romantyzmie polskim*, (<https://pamiec-historyczna.net/ukrainski-mit-w-polskim-romantyzmie/>).
- Мочульський М. «Українська школа». Умовини її появи в польській літературі, (https://shron1.chtyvo.org.ua/Mochulskyi_Mykhailo/Ukrainska_shkola_Umovyny_ii_poiavy_v_polskii_literaturi.pdf).
- Nesteruk M., Makowski S., Makowska U., *Szkoła ukraińska w romantyzmie polskim*, Warszawa 2012, s. 9-22.
- *Żal za Ukrainą*, Biblioteka Piosenki Polskiej, (http://archiwum.bibliotekapiosenki.pl/Zal_za_Ukraina).
- *Żal za Ukrainą*, (https://staremelodie.pl/piosenka/3864/Zal_za_Ukraina).

Dziękujemy za uwagę